

خلبان ایرانی
که پیشنهاد آمریکا را رد کرد
نگاهی به زندگی زنده‌یاد سرهنگ خلبان «علی اشرف بهرامی پناه»

۲۲

رسولان انقلاب باید به جوهر رمان دست پیدا کنند
بازخوانی مقاله‌ای از شهید «سیدمر تقی آوینی»

۲۳

خوشنویسی نیاز به تحول دارد
گفت‌وگو با عین‌الدین صادقی زاده خوشنویس و استاد دانشگاه

۲۴

هلمشهری‌ها فرهنگ

عکس:مجلس شورای امیرالمؤمنین

برگزیدگان نخستین «مهرواره هوای نو» ۲۴ اردیبهشت اعلام می شوند

به‌دنبال هوای نو برای هیئت‌ها

اجتماعی را حل و فصل کرد.

باخانی در این نشست عنوان کرد: «اگر هیئت واقعا هیئت باشد و از ظرفیت خود فاصله

نگیرد و به یک جلسه سیاسی و اجتماعی یا رویدادمحور و حتی فضای کنسرتی تبدیل نشود می‌تواند اتفاقات مهمی همچون انقلاب اسلامی را رقم بزند، همه می‌دانند مجموعه هیئت‌های مذهبی در شکل‌گیری انقلاب اسلامی نقش داشتند زیرا از تمام ظرفیت خود استفاده کردند و با حل کردن مشکلات مردم و اتصال با مرجعیت دینی در مسیر انقلاب بازوی کمک‌کننده بودند.» وی همچنین افزود: «به‌نظرم اگر در هر منطقه هیئت وجود

داشته باشد اما در همان جا همچنان فقر و دغدغه‌ها و آسیب‌های اجتماعی پررنگ باشد، آن هیئت به وظیفه خود به درستی عمل نکرده است.» در ادامه این نشست، دبیر مهرواره هم از برگزاری نخستین دوره و بخش‌هایش گفت. وی با عنوان این مطلب که در برگزاری مهرواره به‌دنبال رقابت و کارهای کلیشه‌ای نیستیم،

به ۲هدف اشاره کرد: «هدف اول این است که هیئت‌ها بتوانند افق نگاهشان را بلندتر کنند و دومین هدف تغییر نگاه مردم به هیئت‌هاست.» وی در توضیح بیشتر گفت: «رسانه ملی تصویری که از هیئت‌ها به عمومی مردم می‌دهد غالباً در زمان‌های عزاداری است؛ در صورتی که هیئت‌ها فقط در مناسبات کار نمی‌کنند و وظایف دیگری هم دارند. نگاه بر این است که هیئت‌ها به تمام تک‌تک افراد جامعه نگاه کنند، البته این نیاز به محتوای درست و نوع انتقال آن دارد اما اینکه امسال به هدف

مهرواره رسیده‌ایم یا نه؟ باید گفت ما امسال فقط به‌دنبال طرح موضوعات هستیم.» وی ادامه داد: «یکی از دغدغه‌های ما این است که چرا کل جامعه از فضای هیئت امکان استفاده را ندارند. هیئت باید یکی از محل‌های حل دغدغه‌های مردم باشد. ۲۲رشته در نخستین دوره مهرواره مطرح شده است اما ما به‌دنبال رقابت منفی بین هیئت‌ها نیستیم و هر نوع هیئتی با هر تعداد جمعیت مشمول مهرواره

خواهد بود. ۳رشته اصلی هم هیئت‌ها، کتاب هیئت و ستایشگران اهل بیت هستند. تلاش می‌کنیم این رشته‌ها گسترش پیدا کنند. جهاد تبیین، تربیت نوجوانان و تقویت مفهوم هیئت اجتماعی از جمله اهداف مهم ماست؛ در واقع هیئت شکل گرفتنش براساس دغدغه‌های ملتجی در ادامه صحبت‌هایش به استان‌هایی اشاره کرد که بیشترین مشارکت را داشتند. به‌گفته دبیر نخستین دوره، بیش از ۲۹هزار اثر دریافت شده که خوزستان، اردبیل و مازندران بیشترین آثار را داشته‌اند.

وی در میان صحبت‌هایش از برگزاری یک همایش ۳روزه در هتل لاله هم خبر داد که در آن همایش دربارہ مسائل هیئت‌ها با حضور مدیران و سیاستمداران کشور بحث و گفت‌وگو می‌شود. در این نشست تأکید شد که شکل‌گیری هیئت‌ها براساس دغدغه‌های اجتماعی باید باشد و همه مردم در این هیئت‌ها حضور داشته باشند. دبیر مهرواره همچنین

گزارش **فهمیه پناه‌آذر** روزنامه‌نگار

اولین «مهرواره هوای نو» ۲۴ اردیبهشت‌ماه در تالار وحدت با معرفی برگزیدگان به کارش پایان می‌دهد.

مهرواره هوای نو بزرگ‌ترین رویداد هیئت‌ها و تشکل‌های دینی کشور است. متولیان این رویداد معتقدند که هیئت‌های فرهنگی با ظرفیت‌هایی که دارند، می‌توانند یک ظرفیت بزرگ محسوب شده و اتفاقات بزرگی را هم رقم بزنند.

مجید باخانی، رئیس سازمان هیئت‌ها و تشکل‌های مذهبی و وحید ملتجی، دبیر این مهرواره در نشست خبری‌ای که دیروز در سالن زنده‌یاد طاهره صفارزاده حوزه هنری برگزار شد، از اهمیت هیئت‌ها گفتند و اینکه تربیت نوجوانان و نسل‌ها برایشان مهم است و با حضور هیئت‌ها می‌توان دغدغه‌ها و حتی آسیب‌های

ندازندی تجسمی روزنامه‌نگار

تعداد نمایشگاه‌های خوشنویسی در قیاس با نمایشگاه‌های نقاشی و مجسمه‌سازی نسبتاً کمتر است و این هنر سهم کمتری از رویدادهای تجسمی را به خود اختصاص می‌دهد. با این حال، چندی پیش نمایشگاه خوشنویسی کلاسیک

«فتش خیال» تعدادی از آثار استادان طراز اول خوشنویسی را گرد آورد و دوستداران خوشنویسی را به تماشای دعوت کرد. در صفحه ۲۴ امروز مفصل به هنر خوشنویسی پرداخته‌ایم. این گفت‌وگو با مژده طباطبایی، مدیر گالری مژده، بیانگر نقطه‌نظرات یک گالری‌دار باسابقه در باره هنر خوشنویسی و تکمیل‌کننده بحث‌های مطرح‌شده در آن صفحه است.

طباطباییی دربارہ انگیزه‌اش از برگزاری نمایشگاه «فتش خیال» می‌گوید: «من متوجه شدم که نسل جدید از آن صفحه است. ریشه نقاشیخط و خوشنویسی ما کجاست. من باور دارم که یکی از رسالت‌های گالری‌ها فرهنگسازی است؛ از این جهت تصمیم به برگزاری یک نمایشگاه خوشنویسی از آثار کلاسیک گرفتم تا زمینه آشنایی نسل جدید با این آثار را فراهم کنم. متأسفانه بسیاری از

بچه‌های نسل جدید با موضوع خوشنویسی بیگانه هستند و موضوع خوشنویسی دارد از ذهن و دیدمده مردم خارج می‌شود. در حالی که در سالیان دور این شیواری‌ها و تذهیب‌ها بود که حافظ ادبیات و بسیاری از متون فارسی و اسلامی بوده‌اند و ما داریم به‌دلیل توجه به هنر معاصر آنها را فراموش می‌کنیم. اصلاً داریم موضوع کتابت، کتیبه‌نویسی و هنر تذهیب را فراموش می‌کنیم. استادان خوشنویسی سال‌ها برای رسیدن به نقطه ولایی‌ای که در آن قرار دارند مزارت کشیده‌اند، اما دارند فراموش می‌شوند و جای‌ی برای معرفی و شناختن آثار این استادان وجود ندارد؛ خصوصاً در دوره کرونا که اغلب فعالیت‌های هنری دچار رکود شدند. در نمایشگاهی که برگزار کردیم بازدیدکنندگان زیادی آمدند؛ شیفتگان

و شاگردان استادان خوشنویسی که گاه حتی از شهرستان آمده بودند و البته مخاطبان غیرمتخصصی که آنها هم از دیدن این آثار لذت بردند.»

برای اینکه خوشنویسی دوباره با جامعه ارتباط برقرار کند، چه باید کرد؟ طباطبایی به این پرسش اینطور پاسخ می‌دهد: «اول از همه خود خوشنویس‌ها باید نگاهشان و چشم‌اندازی را که دارند معرفی می‌کنند کمی تغییر دهند. در همین خوشنویسی کلاسیک با مرکب و دوات و کاغذ می‌شود نوگرایی‌هایی داشت و

مدیر گالری مژده در گفت‌وگو با همشهری:

هنر پساکرونا باید با پیش از آن متفاوت باشد

حرف‌های تازه‌ای به مخاطب امروزی زد که از خوشنویسی دور افتاده است. تأکید می‌کنم منظورم رفتن به سمت نقاشیخط نیست. من می‌گویم هنر مند باید حرف زمانه‌اش را بزند. در زمانه‌ای که فشارهای زیادی روی همه مردم دنیاست و در عصر پساکرونا اتفاقات زیادی افتاده، آنچه امروز خلق می‌شود باید با آنچه ۵سال پیش خلق شده، فرق داشته باشد. حالا این تغییر می‌تواند در انتخاب مضمون برای اینکه خوشنویسی دوباره با نوع کاغذ یا حس و حال هنر مند باشد. هنر مند متأثر از زمان و شرایطی است که در آن زندگی می‌کند. رسانه‌ها و گالری‌ها می‌توانند به این تغییر کمک کنند. خوشنویسان کلاسیک جزو مفاخر این سرزمین هستند و آثارشان باید در حراجی‌ها و حتی مجامع بین‌المللی به‌عنوان نمونه‌اعلای هنر ایرانی معرفی شود. البته ابتدا باید چارچوبی برای ارائه آثار با همفکری خود استادان ایجاد شود و بعد از آن مخاطب به‌دنبال خوشنویسی می‌آید.»

اگر برای انس بیشتر عموم جامعه با خوشنویسی تلاش شود،

تأکید کرد که هیئت‌ها ریشه در سنت ما دارند اما باید به گونه‌ای رفتار کرد که در عملکردها به روز باشند و البته به سمت شعارزدگی و کلیشه‌ای شدن پیش نروند. در این صحبت‌ها همچنین به عملکرد هیئت‌ها اشاره شد و اینکه در دوری‌ها چگونه لحاظ می‌شوند. دبیر جشنواره در این باره توضیح داد: «همه هیئت‌های کوچک و بزرگ نزد مهرواره دارای یک جایگاه هستند. مهرواره خدمات عمومی را کسب به‌دنبال قضاوت کمی مخاطبان شرکت‌کننده در هیئت‌ها نیست؛ برای همین در مهرواره به هیئت‌های خانگی کوچک و هیئت‌های بزرگ به یک چشم نگاه می‌شود.» او گفته ملتجی، جوایز مهرواره هوای نو در آبخش هیئت‌ها و افراد اهدا می‌شود. در همین راستا برای برگزیدگان هیئت‌ها در هر رشته‌ای ۲۰ تا ۵۰ میلیون تومان در نظر گرفته شده و همچنین برای هیئت‌ها وام‌هایی به مبلغ حدود ۱۰۰

و ۲۰۰ میلیون پیش‌بینی شده است.

افتتاح نمایشگاه کتاب تهران

روز گذشته سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در محل مصلی افتتاح شد. به گزارش همشهری، در حالی که تسا ظهر دی‌روز

قرار بود نمایشگاه با حضور رئیس‌جمهور افتتاح شود، اما این مراسم با حضور محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد. سی‌وسومین نمایشگاه کتاب تهران با حضور بیش از ۲۸۰۰ ناشر در فضای حضوری و مجازی پس از دو سال تعطیلی به‌خاطر همه‌گیری کرونا و مجازی برگزار می‌شود. هم‌زمان به‌صورت فیزیکی بیش از ۱۷۰۰ ناشر به‌صورت حضوری در نمایشگاه غرفه دارند و آخرین عناوین خود را عرضه و با مخاطبان ارتباط مستقیمی خواهند داشت. علاوه بر این، حدود ۱۱۰۰ ناشر هم در سایت نمایشگاه به‌صورت مجازی حضور دارند و کتاب‌های خود را از این طریق عرضه می‌کنند. علاقه‌مندان از امروز ساعت ۱۰ تا ۲۰ می‌توانند به نمایشگاه کتاب مراجعه کنند. سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از بیست‌ویکم تا ۱۵مهر ۱۴۰۱ در ۲ بخش حضوری (در مصلی امام خمینی(ره) و مجازی در سامانه ketab.ir برگزار می‌شود.

■ ■

واشنگتن پست برنده پولیتزر شد

روزنامه واشنگتن پست به‌دلیل پوشش خبری حادثه حمله به کنگره آمریکا، برنده جایزه پولیتزر شد. به گزارش هالیوود ریپورتر، روزنامه واشنگتن پست که ضمن بررسی حادثه حمله به کنگره در قالب یکسری گزارش‌های شش‌پنجشنبه و تعاملی، به ابعاد تازه‌ای درباره مشکلات و ضعف‌ها و نارسایی‌های سیاسی و امنیتی پیش، چین‌پس‌از وقوع شورش ژانویه ۲۰۲۱، اشاره کرده، جایزه پولیتزر «مهرواره دارای یک جایگاه هستند. مهرواره خدمات عمومی را کسب به‌دلیل انتشار تصاویر نیز از شورش کنگره آمریکا یکی از جوایز رشته عکسبرداری خبری فوری را از آن خود کرد. دیگر جایزه رشته عکس برداری فوری خبری به مارکوس یام خبرنگار و عکاس اس آنجلس تایمز به‌دلیل تصاویر نیز ار سالی‌اش از آن سقوسط کاپسل به‌دست طالبان اختصاص یافت.

■ ■

مستندی درباره بوریس بکر

مستندی از بوریس بکر تینیس‌باز افسانه‌ای‌ای مرد اسبق شماره یک تنیس آلمان و جهان به‌زودی به کشور (IRANPL.IR) در دسترس قرار داده شده است و لذا نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور که متولی مدیریت بیش از ۳۰۰ کتابخانه عمومی است از حوزه وسیعی از نیروی انسانی و شبکه مهمی از مخاطبان علاقه‌مند به فرهنگ برخوردار بوده و فعالیت‌هایی نظیر ترویج زبان فارسی، مبادلات آموزشی و دانشگاهی، همکاری‌های فنی و علمی، مبادلات محصولات فرهنگی را در بر می‌گیرد. تدبیر مدیریتی در تدارک دسترسی آسان عامه مردم به اطلاعات و پایگاه‌های اطلاعاتی و ارائه این قبیل اطلاعات از طریق فناوری اطلاعاتی در بخش عظیمی از کتابخانه‌های عمومی کشور همچنین در صدد فراهم آوردن دسترسی آسان عامه مردم و نسل‌های آینده به تعداد زیادی از کتب، پایگانی‌ها، آثار فاخر فرهنگی در حوزه کتب خطی و سنگی است که این دانش از آن مشتق شده و می‌تواند به‌عنوان مدرک و سند تنوع فرهنگی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در جدول فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و جبهه فرهنگی قلمداد شود.

مهدی توکلین
مدیرکل روابط عمومی و امور بین‌الملل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

کتاب

نوگرایی در وسیع‌ترین شبکه فرهنگی کشور

نوسازی خدمات عمومی فرهنگی کشور، نیاز بخش عمده‌ای از مخاطبان مراکز فرهنگی و هنری روزگار ماست. نگاه ایجابی در حوزه فرهنگ و توسعه محتوا در فضای مجازی، بومی‌سازی شبکه‌های اجتماعی، ارائه و ترویج سبک زندگی اسلامی ایرانی، توسعه و تجلی نمادهای هویت اسلامی در ساختارها بخش مهمی از تحولات نوین خدمات فرهنگی است که در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در حال اجراست. فرهنگسازی و نه رهاسازی فرهنگی نیز از اولویات مهمی است که متولیان فرهنگی در راستای تحقق فرهنگسازی فرهنگ کتابخوانی و توسعه فرهنگ مطالعه مدنظر قرار داده‌اند. فرهنگسازی اصلاح‌الگوی مطالعه مؤثر و کتابخوانی و ایجاد پیوست فرهنگی در برنامه‌های نهاد، منتج به حضور مؤثر نهاد کتابخانه عمومی کشور به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شبکه‌های فعال فرهنگی مردمی و غیردولتی در فضای مجازی و حقیقی شده است. دسترسی عامه مردم ایران اسلامی به فعالیت‌های فرهنگی و خدمات متنوع اجتماعی، آموزشی و فرهنگی در دوران جدید مدیریت نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از سیاست‌های در حال برنامه‌ریزی و اجراست. فرهنگ، ارتباطات و فناوری‌های جدید آخلع مهمی هستند که لازمه ورود به جامعه اطلاعات‌رسانی جهانی تلقی می‌شوند. حمایت از ایجاد و راه‌اندازی خدمات رسانه‌های چندگانه و توسعه فناوری‌های اطلاعاتی در بستر رسانه‌های سمعی و بصری عمومی و رسانه‌های نوظهور و شبکه‌های اجتماعی، از ضروریات ورود به جامعه نوین جهانی در حوزه ارتباطات محسوب می‌شود و بدیهی است که دارا بودن چشم‌انداز و برنامه بلندمدت و پرهیز از حرکت پراکنده در عرصه فرهنگ و توجه ویژه به اجرای نقشه مهندسی فرهنگی کشور به‌عنوان سند بالادستی می‌تواند در تسریع و پیشرفت خدمات فرهنگی به مردم فرهنگ دوست ایران اسلامی نقش مهمی داشته‌باشد.

خدمات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور همانطور که از نامش پیداست، متناسب با آحاد عموم مردم کشور طراحی می‌شود و وظایف تخصصی و مشکلات بازار گانی و تجاری حوزه نشر و تولید کتاب و حوزه کتابخوانی بر عهده سازمان‌هایی چون سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. با این حال با توجه به نیاز پژوهشگران، بخش‌های وی‌ای بی و اتاق‌های مطالعه خصوصی برای نخستین بار در کتابخانه‌های مرکزی سراسر کشور طراحی و جامایی شده است.

رویکرد نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برای تبدیل کتابخانه‌ها به باشگاه‌های چندمنظوره فرهنگی و اجتماعی با محوریت کتاب در چند سال اخیر موجبات رونق بیشتر کتابخانه‌ها را فراهم کرده است. ارائه بیش از ۵۰۰ خدمت در کتابخانه‌های مرکزی و بازتعریف کارکرد کتابخانه‌ها از پایگاه‌های صرف امانت کتاب به فضایی فرهنگی و اجتماعی از جمله لابلای روشن تأثیر این اقدامات بر تعریف کارکردهای جدید است که در جهت حمایت از حقوق مردم، نقش فعالی را در فرهنگ کتابخوانی ایفا می‌کند توسعه، گسترش و توزیع تجهیزات اینترنتی و چندرسانه‌ای در مینان کتابخانه‌های عمومی کشور، تطبیق فناوری‌های اطلاعاتی با فرهنگ، توزیع علاقه‌رنگ میان مناطق مختلف کشور و گسترش دسترسی عموم به دانش و فرهنگ از جمله خدمات عمومی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در فضای فناوری‌های نوین و عصر حاضر است.

راه‌اندازی و توسعه مراکز چندرسانه‌ای فرهنگی، اجتماعی و آموزشی تحسوت‌ب‌د در میان مناطق مختلف کشور و در گستره سراسری از فعالیت‌های شاخص توسعه‌یافتگی نهاد در حوزه ارتباطات است. نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور علاوه بر ترویج فرهنگ کتابخوانی، در حال توسعه سیاست همکاری ملی و بین‌المللی با هدف ترویج و تشویق تنوع و کثرت‌گرایی فرهنگی است. جهت نیل به یک چنین هدفی میان ناشران، مولفان، استادان دانشگاهی

و پیشکسوتان علم کتابداری و اطلاع‌رسانی، برنامه‌های حمایتی متعدد و متنوعی در قالب نشست‌های تخصصی و اندیشه‌ورزی و همایش‌های ملی و فراملی صورت گرفته است. ترویج فرهنگ

کتابخوانی از جمله سیاست‌های اجرایی نهاد بوده و مسئولیت سنگین آن همچنان بر عهده این شبکه مهم فرهنگی است. کتابخانه‌های عمومی کشور در یک‌گترش کلی از نظر کمی و کیفی با استانداردهای بین‌المللی مطابقت دارند و این نهاد مهم فرهنگی در دوره جدید مدیریت خود و در عصر ارتباطات، اصل را بر شفافیت گذاشته و حق دسترسی به اطلاعات را برای مخاطبان خود مفروض دانسته است؛ به همین جهت تمام اسناد، آیین‌نامه‌ها، استانداردها، تعاریف، دستورالعمل‌ها و گزارش‌های عملکردها و... در پایگاه اطلاع‌رسانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور (IRANPL.IR) در دسترس قرار داده شده است و لذا نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور که متولی مدیریت بیش از ۳۰۰ کتابخانه عمومی است از حوزه وسیعی از نیروی انسانی و شبکه مهمی از مخاطبان علاقه‌مند به فرهنگ برخوردار بوده و فعالیت‌هایی نظیر ترویج زبان فارسی، مبادلات آموزشی و دانشگاهی، همکاری‌های فنی و علمی، مبادلات محصولات فرهنگی را در بر می‌گیرد.

تدبیر مدیریتی در تدارک دسترسی آسان عامه مردم به اطلاعات و پایگاه‌های اطلاعاتی و ارائه این قبیل اطلاعات از طریق فناوری اطلاعاتی در بخش عظیمی از کتابخانه‌های عمومی کشور همچنین در صدد فراهم آوردن دسترسی آسان عامه مردم و نسل‌های آینده به تعداد زیادی از کتب، پایگانی‌ها، آثار فاخر فرهنگی در حوزه کتب خطی و سنگی است که این دانش از آن مشتق شده و می‌تواند به‌عنوان مدرک و سند تنوع فرهنگی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در جدول فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و جبهه فرهنگی قلمداد شود.